Ros Dok Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Georg Wolfgang Wedel

Georgii Wolffgangi Wedelii Tabvlæ Pathologico-Therapevticæ : Omnium morborum synopsin, quoad effectus, phænomena, causas & curationem vno intuitu facillimaque methodo exhibentes

Ienæ: Ienæ: Sumptibus Iohannis Felicis Bielckii: Literis Krebsianis, Anno MDCCXVI

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248

Druck Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

wedelii Tabulae Pathologico Therapeuticae

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0001
DFG

Ma – 1063.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0002
DFG

Pathologia Cerebri

Willisius de Cerebro

Vieussenius de nervis

Ridleii de Cerebro

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0003
DFG

GEORGII WOLFFGANGI WEDELII

TABVLÆ

PATHOLOGICO-THERAPEVTICÆ,

Omnium morborum ſyn-opſin, quoad effectus, phænomena, cauſas & curationem vno intuitu facillimaque methodo exhibentes.

IENÆ,
Sumptibus IOHANNIS FELICIS BIELCKII,

Literis KREBSIANIS,
ANNO MDCCXVI.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0005
DFG

Ex Bibliotheca Academiae Rostochiensis

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0006
DFG

VIRO
Nobiliſſimo, Ampliſſimo, Excellentiſſimo & Experientiſſimo,

DN. IOHANNI NICOLAO PECHLINO,

Sereniſſimi Cimbrorum Ducis Archiatro, & in Academia Kilonienſi Medicinæ Profeſſori Publico longe celeberrimo,

S. P. D.

GEORGIVS VVOLFFGANGVS VVEDELIVS.

MAgna in veneratione Tui apud me viget memoria, non ſolum publico nomine gratiſſima, ſed & priuati affectus ergo nunquam non lætabilis. Ab eo momento, quo in Belgio vix editum ſcriptum limatiſſimum de PVRGANTIBVS *videram, ſenſi animum meum in Tui pertractum amorem. Aſt cum præſentem Te ibidem inuiſerem, miratus humanitatem ſummam, eruditionem ſingularem, ingenium omnibus numeris abſolutum, & totum ad votum meum, intime deuinctus ſum, lætus tanto affectu, tanti viri notitia, fauore & meritis in rempublicam literariam grauiſſimis. Redux factus data occaſione deprædicaui ea omnia, & mecum Facultas Sereniſſimis noſtris Nutritoribus, bono omine. Quem enim in Germaniam pertrahere conabar, & ipſum Germanum, paulo poſt ſibi adoptauit incluta*

cluta Academia Kilonienſis. Taceo literas, quibus in huncusq; diem affectum conſtantem teſtatus es, tam bellas, tam cultas, tam doctas, vt ex lectione earum ſummam ſemper hauriam voluptatem. Mitto alia, quæ in laudem Tuam dici poſſent; plenis enim buccis & maiori cum applauſu eandem decantat vniuerſo erudito orbe fama immortalis. Potuit vel vnum horum me inducere, vt de aliquo monumento amicitiæ noſtræ ſtatuendo cogitarem. Et cum ſoleas meas eſſe aliquid putare nugas, & ante biennium coram viſis his Tabulis, cum Phyſiologia Reformata, ad edendum monueris, illas celeberrimo Nomini Tuo inſcribere volui. Leuidenſes ſunt, fateor, & leues ſtricturæ vaſti corporis, doctrinæ morborum. Sed ſi laudi ducitur pictori, exigua effigie oculis offerenti, qui longo alias tempore luſtrari deſiderat, exercitum cum ſuis Ducibus & militibus, videtur non inanis luſa opera, citra tricas, ſimplici naturæ ductu, exhibita in compendio morborum coborte. Nominare poſſem illuſtres viros, qui Tecum idem iuſſerunt, ſed ſatis eſt Tibi non improbari hoc meum inſtitutum, qui vnus es inſtar omnium. Vſum experti ſunt lectiſſimi Auditores non pauci, quibus eas expoſui, cum commentario, ſingula illuſtrante capita, quo de alias. Seruet Te Deus, vir Excellentiſſime! Dabantur Ienæ e Muſeo, Ann. MDCLXXXVII. IV. Cal. Martii.

Lecto-

S. P.

VUlgata eſt parœmia : qui bene diſtinguit, bene docet & diſcit, quæ in arte medica, vaſtiſſima omnium & diffuſiſſima, maxime locum & vſum habet, imo requirit.

Non dicam de botanica, inſigniſſimo exemplo, quæ hodierna luce huius ope lucem ſibi fœnerauit clariſſimam; vel ſola hæc ſuffecerit, aliis partibus contra. Non de regnis naturæ reliquis ampliſſimis, vel ſola Pathologia, ſeu morborum Campus corpori vniuerſo, & omnibus ac ſingulis partibus infenſiſſimus, id ſatis edocet.

De his vero dudum declaratum eſt: ὁ ἄριςα γνὺς, ἄριςα θεραπεύει. *Qui optime nouit, optime curat*, & contra ea, ignoti, non diſtincti, nulla eſt curatio morbi.

Vt itaque ſumme neceſſarium eſt hoc directorium, doctrina morborum, & medendi Methodus, cum ſuis Generibus, Phænomenis, Cauſis & Remediis : ita & in mo-

dis docendi, & diſcendi non parum ſitum eſt.

Liceat nobis triplicem ſcribendi rationem apud eruditos potiſſimum ſtatuere, in proſa, ſeu libera oratione, in ligata, quæ rarior, & datur tamen, &, vt ita nominemus, in ordinata, quam hodie ſolemus vocare in TABVLIS.

Hæc recentior eſt, apud antiquos minus nota, vel vſitata, ceteroqui in omnibus Facultatibus non infrequens, variis libris edita & exercita. Inſtar omnium aliarum Tabularum Theologicarum, Iuridicarum, Philoſophicarum, quales abunde proſtant, inter Medicas *Weckeri Tabulæ Vniuerſæ Medicinæ*, & *Zwingeri in Hippocratem* notæ ſunt, ne noſtras non vnas laudemus.

Satis ſit de requiſitis Tabularum in genere, & vſu, paucula commentari. Commendandæ ſunt artificioſæ, quæ a genere ad ſpeciem tendunt, faciles captu, vniformes, conciſæ & breues, non coactæ, ſed libere fluentes, vno intuitu & conceptu oculis obuiæ, vniuerſales & particulares, ideam referen-

ferentes propoſitæ rei, nec omnia, nec nulla ſic offerentes, in memoriæ ſubſidium, introductoriæ, & diffundendæ, & quæ alia posſunt addi prædicata.

Inter alias exercuimus diuerſimode in hiſce ingenium, in Phyſiologia Acroamatica, Chimia, & aliis. De Pathologicis-Therapeuticis hiſce hoc affirmare poſſumus, duos ſummos viros, & Ducales Cancellarios, Conſiliariosque intimos expetiiſſe olim a nobis ideam morborum omnium, quibus propoſuimus has ipſas, tunc temporis MSStas, quæ ita iisdem placuerunt, vt deſcribendas curarent ſibi integras.

Docuit nos idem B. *Rolfincius*, cuius vel vna ſola Tabula Methodi Conſultatoriæ digna eſt lectu. Sed, vt taceamus vlteriores vſus Tabularum in Scholis Geographicis, Aſtronomicis, Genealogicis, aliisque, Noſtræ hæ iam pluribus annis ſe commendarunt, & altera hac editione idem expectant. Vale bene, Beneuole Lector, & nobis faue. Dab. Ienæ e muſeo Calend. Ianuar. MDCCXVI.

INDEX

INDEX

Tabularum.

Tab. I. De Febribus.
II. De Inflammationibus.
III. De Doloribus.
IV. De Obſtructionibus.
V. De Fluxionibus.
VI. De Tumoribus.
VII. De Vlceribus.
VIII. De Vulneribus, Fracturis, Rupturis.
IX. De Læſionibus ſenſuum.
X. De Læſionibus motus.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0012
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0013
DFG

Idea Vniuerſalis Febrium.

Tab. I.

Affectus.

FEBRES, efferatus calor in toto:

- intermittentes
  - quotidiana
  - tertiana
  - quartana
    - ſimplex, compoſita; exquiſita, ſpuria; hyſterica, ſcorbutica;
- Continuæ
  - tranſitoria { ephemera, eryſipelas;
  - primaria,
  - comitata,
  - ſymptomatica,
  - ſimplex,
  - maligna a { priori, poſteriori,
  - ſporadica,
  - epidemia,
  - acuta,
  - acutiſſima,
  - ſeroſa { febr. catarrhales, ſudatoriæ,
  - bilioſa, cauſus,
  - ſanguinea, ſynochus,
  - exanthematica { petechialis, variolæ, morbilli,
  - morbus Hungaricus,
  - peſtilens cum { bubonibus, carbunculis, petechiis &c.
- mixtæ
  - quotidiana, tertiana, quartana, ſemitertiana } continua;
- lentæ
  - latens, ex degeneratione } hectica, ° ° ° 1. 2. 3.

cum

Phænomena.

- horrore, rigore, frigore, calore, ſymptomatibus communibus, ſudore, } per paroxyſmos typicos;
- horripilatione, calore maiore, minore, maximo, } continuante;
- pulſu celeri } frequenti, magno, debili, æquali, inæquali,
- vrina magis tincta,
- ſiti,
- inappetentia,
- vigiliis,
- inquietudine,
- dolore capitis, leui, fortiſſimo, dorſi,
- laſſitudine, debilitate } maiori, minori,
- motibus conuulſiuis,
- & aliis communibus, vel propriis,
- excretionibus } ſymptomaticis, criticis;
- Finiendæ criſi } manifeſta, inſenſibili } ſudore, hæmorrhagiis

Cauſæ.

a Fermento rarefactiuo ſalino-🜍eo {

- pituitoſo,
- bilioſo,
- acido,
- concepto,
- illato,
- ſeroſo,
- ſubiugabili,
- maligno,
- ſeminali,
- ſubtili,
- venenoſo;

} extra vaſa, intra vaſa, medio;

Curatio.

expugnando {

- educentibus { emeticis, purgantibus, V. S. veſicatoriis;
- diſpellentibus { ſudoriferis, præcipitantibus, febrifugis { fixis, bezoardicis { volatilibus, mediis;
- alterantibus { refrigerantibus, humectantibus, temperantibus, demulcentibus, placantibus, roborantibus { internis, externis,

Morbi acuti: cris. habent: 40. dagni Petechij ſt: macul. ſeu l-
cerato d. ſt: rubr: b. piperata. t. aeulicent:
ebullitiones. grosſi ſt. dauent. d dagr
6-7. dagr
effervescentes
eruptiones
suppurat.
4-5
8-9 10-12.

Idea Vniuerſalis INFLAMMATIONVM.

TAB. II.

Affectus.

INFLAMMATIONES, efferatus calor in partibus definitis,

- internis
  - capite phrenitis,
  - oculis, ophthalmia,
  - facie, gutta roſacea,
  - faucibus, angina,
  - pulmonibus, peripneumonia,
  - pleura, pleuritis,
  - hepate, hepatitis,
  - renibus, nephritis,
  - diaphragmate, paraphrenitis,
  - vtero,
  - inteſtinis &c.
- externis
  - mammis,
  - vnguibus, paronychia,
  - ſcroto,
  - pudendis,
  - partibus aliis variis,
  - eryſipelas,
  - furunculi,
  - ambuſta,
  - perniones;
  - vulneribus,
  - contuſionibus,
  - gangræna,
  - carbunculus;

Phænomena.

- cum
  - rubore,
  - calore,
  - tumore,
  - dolore,
  - ſuppurandi potentia,
  - actionibus læſis variis propriis, exerentibus ſe pro vniuscuiusq; partis modulo;
- non vno modo ſe habens,
  - ſuperficiaria, minor,
  - profunda, maior,
  - exquiſita,
  - ſpuria,
  - reſp. indefinita,
  - magis definita,
  - vaga, φλόγωσις,
  - fixa, æqualis, conſtans,
  - ſola, ſimplex,
  - complicata, maligna,
  - ſcorbutica;
  - primaria,
  - ſymptomatica;
- terminanda per
  - diſcuſſionem,
  - ſuppurationem,
  - indurationem,
  - νέκρωσιν, h.l. ſphacelum;

Cauſæ.

à Circulatione ſanguinis læſa

- in poris
  - membranarum
  - muſculorum
- a cauſa
  - externa
    - vulnere,
    - lapſu,
    - frigore
  - interna
- cum
  - ῥοιζματισμῷ, i. e. ſanguinis influi illapſu vehementiori,
  - συναθροισμῷ, i. e. ſanguinis reflui impediti ςάσει.

Curatio.

ςάσις expedienda & corrigenda

- vniuerſalibus,
- ſpecialibus,
- internis,
- externis,
- communibus,
- propriis,

- V. S.
- diaphoreticis,
- reſoluentibus,
- diſcutientibus,
- ſuppurantibus, exceptis oculis,
- defendentibus.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0018
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0019
DFG

Idea Vniuerſalis DOLORVM.

TAB. III.

Affectus.

DOLORES, expreſſus ſenſus triſtis,

- capitis
  - cephalalgia,
  - hemicrania,
  - clauus;
- aurium, otalgia,
- dentium,
  - dentitio,
  - odontalgia,
  - ſtupor ab acido,
- ſcapularum,
- ſterni,
- thoracis, pleuriticus, &c.
- mammarum,
- dorſi,
- ventriculi
  - grauatiuus,
  - ardor,
  - cardialgia,
  - cardiogmus,
- inteſtinorum,
  - tormina ventris,
  - colicus,
  - iliacus,
- meſenterii,
- hypochondrii
  - dextri,
  - ſiniſtri,
- lumborum
  - nephriticus,
  - iſchiadicus,
- parturientiũ, poſt partum,
- penis
  - ardor vrinæ, ſtrangur.
  - priapiſmus,
- articulorum
  - chiragra, podagra
  - arthritis,
  - formicatio,
- tendinum
  - ſine ſpaſmo,
  - cum ſpaſmo,
- hæmorrhoidum,
- perioſtii in
  - paronychia,
  - tibia, &c.
- in læſionibus externis variis
  - luxatione,
  - vulnere, fractura &c.

Phænomena.

- cum
  - vigiliis,
  - inquietudine,
  - moleſtia,
  - debilitate virium,
  - lipothymia,
  - pauoribus,
  - motibus conuulſiuis,
  - inflammatione,
  - tumore,
  - læſione actionum varia;
- modo
  - ſimplex, complicatus,
  - grauatiuus,
  - obtuſus, torpidus,
  - ſtupidus,
  - tenſiuus,
  - acutus,
  - exquiſitus,
  - vehemens, vrgens,
  - pungitiuus,
  - lancinans,
  - oſtocopus,
  - rodens, terebrans,
  - pulſatorius,
  - remiſſus,
  - internus, externus,
  - profundus,
  - diffuſus,
  - antiquus, recens,
  - primarius,
  - ſecundarius,
  - febrilis,
  - ſcorbuticus,
  - ♀eus,
  - vagus, fixus,
  - periodicus,
  - nocturnus,
  - conuulſiuus,

Cauſæ.

ab inæqualitate manifeſta irritante membranas obiecti

- interni
  - ſpirituoſi,
    - ~uum animalium,
    - vaporum,
    - flatuum,
  - humoroſi,
    - ſanguinis
      - feruidi,
      - biliofi &c.
    - lymphæ
      - acris,
      - acidæ,
      - ſalſæ,
      - intemperatæ;
    - bilis,
  - ſolidi,
    - calculi,
    - vermis,
    - officuli,
    - fecum alui, &c.
- externi
  - vrentis
    - actualis,
    - potentialis,
  - pungentis,
  - diſtorquentis,
  - acuti,
  - contundentis &c.

Curatio.

- Inæquale irritatiuum
  - diſſipandum,
  - demulcendum,
  - temperandum,
  - mitigandum;
  - imminuendum
  - educendum,
  - auertendum,
- V. S.
- ſudoriferis,
- purgantibus,
- neruinis,
- diluentibus,
- 🜄eis temperatis,
- emollientibus,
- paregoricis,
- anodynis,
- narcoticis,
- veſicatoriis,
- fonticulis,
- vnguentis,
- fotibus,
- litibus,
- emplaſtris.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0021
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0022
DFG

Idea Vniuerſalis Obstrvctionvm.

Tab. IV.

Affectus.

Obstrvctiones tranſitus ordinarius, impeditus,

- cerebri pororum in
  - aff. ſoporoſ. caro, comate, lethargo, apoplexia,
- neruorum in
  - paralyſi, ſtupore, formicatione, torpore,
- narium, in
  - coryza, olfactu abolito, polypo,
- oculorum in
  - gutta ſerena, ſuffuſione,
- aurium in
  - δυσηκοΐα, ſurditate,
- faucium in
  - deglutitione læſa, angina,
- bronchioru pulm. in
  - dyſpnœa, aſthmate, catarrho ſuffoc.
- cordis in
  - polypo, ſyncope, lipothymia,
- hepatis in ictero,
- lienis in
  - ictero nigro, ſcorbuto,
- inteſtinoru in
  - colica, ileo & paſſione iliaca, adſtrictione alui,
- meſenterii in
  - affectu hypochondr. atrophia, tumore ventris in pueris,
- renum veſicæ
  - in iſchuria,
- vteri in
  - menſium ſuppreſſione, ſterilitate, partu difficili, mola,
- penis in caruncula,
- pororu cutis in
  - tranſpir. prohibita, crinonibus, caluitie.

Phænomena.

- cum
  - læſione actionum cuiuis parti propriarum, vel inde dependentium,
  - retentione excernendorum,
  - redundantia in reliquum corpus,
  - decoloratione, qualitate mutata,
  - deturpatione humorum & ſpirituum,
  - repletione, inundatione, extrauaſatione & inordinatione, tumore,
  - hæmorrhagiis, non raro inde citatis, narium, menſium, hæmorrhoidum,
  - coagulatione, tartaro,
  - ſymptomatibus aliis inde oriundis;
- modo
  - grauis, leuis, maxima, recens, diuturna, particularis, totalis, vniuerſalis, mobilis, immobilis, in origine, inſertione, latens, patens.

Cauſæ.

- a remora
  - viarum, a
    - coarctatione, compreſſione, anguſtatione, ligatura, ſubſidentia, coalitione, tenſione, conſtipatione, contorſione, vermibus, calculo, flatibus, carunculis, extraneis;
  - mobilium, ab
    - extrauaſatione, viſciditate, lentore, torpore, coagulatione, fixatione, acido, tartaro, defectu impulſus, caloris, humoris;

Curatio.

- Remora tollenda
  - aperientibus, attenuantibus, incidentibus, reſoluentibus, emollientibus, præcipitantibus, abſorbentibus, diureticis, diaphoreticis, excitantibus, roborantibus, alterantibus generalibus, ſpecificis
    - internis, externis,
  - fundentibus, diluentibus, frictionibus, carminatiuis, purgantibus, liberantibus &c.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0024
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0025
DFG

Idea Vniuerſalis Fluxionum.

TAB. V.

Affectus.

FLVXIONES, humorum exorbitantiæ ad extra,
- Sanguinis
  - definitæ
    - narium,
    - oris in
      - vomitu cruento,
      - hæmoptyſi,
    - renum in mictu cruento,
    - vteri in
      - menſibus immodicis,
      - lochiis immodicis,
    - hæmorrhoidum;
  - indefinitæ
    - vulnerum,
    - arteriarum,
    - venarum;
- ſeri
  - catarrhus narium,
  - tuſſis,
  - raucedo,
  - ſialiſmus,
  - lachrymæ inuoluntariæ,
  - diabetes,
  - ſudor nimius,
  - ichor vlcerum ſeroſus,
  - fluor albus;
- ſeminis
  - pollutio nocturna,
  - gonorrhœa
    - ſimplex,
    - virulenta;
- Excrementorum & qſ. talium per
  - os, vomitus
    - ſimplex,
    - ileoſus,
  - aluum
    - lienteria,
    - cœliaca,
    - diarrhœa,
    - dyſenteria,
    - fluxus hepaticus,
    - hypercatharſis,
  - os & aluum
    - cholera
  - vterum, abortus;

Phænomena.

- cum
  - excretione
    - manifeſta, loco & ſubſtantia diſcernenda,
    - intentata in teneſmo,
  - virium debilitate,
    - maiori,
    - minori,
  - moleſtia varia, cum & ſine ſymptomatibus aliis,
- modo
  - vaga,
  - periodica,
  - primaria,
  - comitata,
  - ſymptomatica,
  - critica,
  - febrilis,
  - colliquatiua,
  - reſolutiua,
  - oppreſſiua,
  - excretiua,
  - ſincera,
  - mixta,
  - magna,
  - parua,
  - ſucceſſiua,
  - ἀθρόως talis,
  - biliosa,
  - pituitoſa,
  - varii coloris & conſiſtentiæ &c.

Cauſæ.

a ſtimulo cuiusuis
- directo cum
  - ναυσιώσ onerosa,
  - ὀργασμῷ,
  - acrimonia ſalina,
  - defluxione,
  - rarefactione;
- indirecto cum
  - laxitate,
  - flacciditate,
  - ſoluta vnitate,
  - reſolutione paralytica,
  - obſtructione;

Curatio.

Impulſus diuerſimode tollendus
- refrænando
  - V. S.
  - ſcarificatione,
  - refrigerantibus,
  - acidulis,
  - aqueis,
  - temperantibus,
  - nitroſis, (in hæmorrhag.)
- demulcendo
  - diaphoreticis,
  - roborantibus,
  - abſtergentibus,
  - anodynis,
  - incraſſantibus,
  - mucilaginoſis;
- roborando villos & obturando
  - adſtringentibus,
  - ἰσχαίμοις,
  - ligaturis,
  - ſpecificis
    - internis & externis.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0027
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0028
DFG

Idea Generalis Tumorum.

TAB. VI.

Affectus.

TVMORES, dimenſio partium aucta,

- capitis,
  - hydrocephalus,
  - plica Polonica &c.
- colli,
  - ſcrophulæ,
  - ſtrumæ,
- oculi,
  - hordeolum,
  - encanthis,
- tonſillarum,
- ſub lingua, ranula,
- mammarum,
- pone aures, parotides,
- ſub axillis, inguinibus, bubones,
- narium, polypus,
- hypochondriorum,
- abdominis,
  - in atrophia,
  - aſcites,
  - tympanites,
- leucophlegmatia ſeu anaſacra,
- cachexia,
- obeſitas nimia,
- circa articulos
  - ganglion,
  - tophi,
  - fungi,
- hæmorrhoidum
  - mariſcæ,
  - condylomata,
- penis, caruncula,
- clitoridis,
- vulnerum
  - hyperſarcoſis,
  - fungi aperti,
- venarum, varices,
- arteriarum, aneuriſma,
- ſcroti, & teſtium indefiniti hinc inde,
  - hydrocele,
  - cirſocele,
  - pneumatocele,
  - ſarcocele,
- œdema,
- cancer occultus,
- ſcirrhus,
- meliceris, teſtudo,
- atheroma, talpa,
- ſteatoma, natta,
- verrucæ,
- claui pedum,
- callus,
- oſſium, tophi, gummata &c.

Phænomena.

- cum
  - prominentia, excreſcentia,
    - æquali,
    - inæquali,
  - albore,
  - liuore,
  - deformitate,
  - moleſtia,
  - actione partium varia læſa,
  - tenſione,
  - ſine dolore, ſibi relicti;
- modo
  - calidi, vid. T. II.
  - frigidi,
  - aquoſi,
  - flatulenti,
  - carnoſi &c.
  - molles,
  - duri,
  - benigni,
  - maligni,
    - ſei,
    - peſtilentes,
    - cancroſi,
  - comitati,
  - ſymptomatici,
  - critici & qſ. tales,
  - primarii,
  - producti, ſecundarii,
  - tranſitorii vagi,
  - diſſipabiles,
  - radicati,
  - ſeſſilis,
  - penſilis,
  - immanens,
  - diffuſus,
  - magnus,
  - paruus,
  - cum folliculo,
  - internus,
  - externus,
  - naturalis,
  - ſupernaturalis.

Cauſæ.

a diductione paulatina ſubſiſtentis contenti

- Conceptus, & diductus humor
  - ſec. natur.
    - flatuum,
    - aquæ,
    - ſanguinis,
    - nutrimenti vitioſi,
  - præt. nat.
    - vermium,
    - pediculorum,
    - inſolitorum;
  - in
    - poris,
    - glandulis,
    - cauitatibus,
  - ſine vel cum præuia cauſa occaſionali.

Curatio.

- diſſipandus
  - diaphoreticis,
  - carminatiuis,
  - purgantibus,
  - diuertentibus,
  - fundentibus,
  - repellentibus,
  - mortificantibus,
  - abſumentibus,
  - cathæreticis,
  - roborantibus;
- ſuppurandus & educendus
  - emollientibus,
  - reſoluentibus,
  - unguentis,
  - cataplaſmat.
  - emplaſtris,
  - fotibus,
  - rumpentibus,
  - apertione,
  - ſectione;
- tolerandus & negligendus
  - defenſiuis,
  - demulcentibus,
  - præſeruantibus,
  - vniuerſalibus,
  - particularibus.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0030
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0031
DFG

Idea Generalis VLCERVM.

TAB. VII. Affectus. Phænomena. Cauſæ. Curatio.

VLCERA, ſuppuratio concepta vel aperta,

Affectus

- capitis
  - ſimplex,
  - tinea &c.
- linguæ, aphthæ,
- narium, ozæna,
- oculi in
  - cornea,
  - annata;
- aurium,
- faucium,
- vuulæ,
- tonſillarum,
- faciei,
  - vari,
  - gutta roſacea,
  - mentagra,
  - lactumina,
- thoracis, empyema,
- pulmonum
  - confirmatum in phthiſi,
  - tranſitorium,
  - vomica &c.
- abdominis,
- renum,
- veſicæ,
- vaſorum ſeminalium in gonorrhœa virulenta,
- penis,
- hæmorrhoidum,
- inteſtinorum,
- crurum,
- pedum,
- tibiæ
  - indefinita,
  - definita,
- cutis,
  - ſcabies
    - humida,
    - ſicca,
    - pſora,
  - lepra,
  - ſerpigo
- oſſium,
  - caries,
  - ſpina ventoſa,
- partium variarum aliarum,
- circa articulos,
- herpes miliaris,
- fiſtulæ
  - oculi,
  - mandibularum,
  - thoracis,
  - colli,
  - ani &c.
- intertrigo;

Phænomena

- cum
  - materia purulenta
    - cruda, tenui, aquoſa,
    - cocta, craſſa flaveſcente,
  - pruritu, vel ſine eo,
  - ſymptomatibus
    - cuiuis parti propriis,
    - cum toto communicatis,
  - hiatu, ſi apertum ſit,
  - puſtulis, folliculo, incluſione,
  - cruſta, & inæqualitate,
  - deformitate,
  - madore, leui vel multo,
  - ichore ſeroſo, circa articulos;
- modo
  - humida, fluida, manantia,
  - ſicca, aridaque reſpectiue,
  - interna,
  - externa,
  - apertum, latens,
  - conſiſtens,
  - ſerpentia,
  - depaſcentia,
  - excreſcentia,
  - luxuriantia,
  - profunda,
  - ſinuoſa,
  - ſordida,
  - cacoethica,
  - maligna
    - peſtilens,
    - ♀eum,
    - ſcorbuticum,
  - primarium,
  - ſymptomaticum,
  - conſequens,
  - cauum,
  - antiquum, radicatum,
  - recens,
  - verminoſum,
  - maiora,
  - minora, vlcuſculum,
  - fiens,
  - factum,
  - hydropica;

Cauſæ

- ab humorum alibilium ichoreſcentia locali
  - ſpontanea,
  - interna,
  - corroſione,
  - inflammatione,
  - congeſtione,
  - calculo,
  - externa,
  - accidentali,
  - ſoluta vnitate,
  - vulnere,
  - fractura,
  - extrauaſatione,
  - corroſiuis,
  - eryſipelate.

Curatio

- Ichor corruptus
  - arcendus
    - balſamicis,
    - diuertentibus,
    - confortantibus;
  - abſumendus
    - educentibus,
    - detergentibus,
    - mundificantibus,
    - ſiccantibus,
    - conſolidantibus,
    - cicatriſantibus &c.
  - corrigendus
    - internis,
    - vniuerſalibus,
    - purgantibus,
    - diaphoreticis,
    - exſiccantibus,
    - traumaticis,
    - renouatiuis,
    - ſpecificis,
    - externis dictis.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0033
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0034
DFG

TAB. VIII.

Affectus. — Phænomena. — Cauſæ. — Curatio.

Affectus.

- **VULNERA**, fiſſuræ partium mollium,
  - perfectæ,
    - capitis,
    - frontis, faciei,
    - oculorum,
    - colli,
    - thoracis, pulmonum,
    - diaphragmatis,
    - cordis,
    - abdominis,
    - hepatis,
    - ventriculi, inteſtinorũ,
    - veſicæ,
    - renum,
    - partium aliarum definitarum,
    - vaſorum { venarum, arteriarum,
    - neruorum,
    - carnis muſculoſæ,
    - articulorum,
  - imperfectæ, in contuſione ſimplici;
- **FRACTVRÆ**, fiſſuræ partium durarum,
  - cranii,
  - naſi,
  - coſtarum,
  - humeri, clauicularum,
  - brachii,
  - vertebræ ſpinalis,
  - tibiæ in { longum, tranſuerſum,
  - contrafiſſura;
- **RUPTURÆ**, ſeu diſlocationes partium
  - durarum,
    - articulorum { luxatio, ſemiluxatio,
    - mandibulæ,
    - ſpinæ dorſi, in gibbere & alias,
    - humeri,
    - brachii,
    - femoris,
    - genu &c.
  - mollium in
    - procidentia { vteri, inteſtinorum, ani, oculi,
    - hernia { vmbilici, ſcroti, inguinis, abdominis indefinita;

Phænomena.

- (Vulnera) cum
  - hiatu,
  - cruentatione,
  - contuſione,
  - dolore,
  - tumore, liuore,
  - ſectione,
  - punctione,
  - inflammatione,
  - febri,
  - læſione partium vſus ſpeciali,
  - hyperſarcoſi eueniente,
  - paralyſi,
  - lipothymia,
  - gangræna,
  - aliisq; { generalibus, ſpecialibus, primariis, & accidentariis,
- (Fracturæ, Rupturæ) cum
  - mouendi impotentia, & aliis communibus, & propriis,
    - Vulnus modo
      - longum,
      - latum,
      - per tranſuerſum,
      - profundum,
      - ſuperficiariũ,
      - internum,
      - externum,
      - recens,
      - antiquum,
      - cruentum,
      - magnum,
      - paruum,
      - variæ figuræ,
      - ſimplex,
      - complicatum,
      - cum fractura,
      - penetrans,
      - venenatum,
      - lethale,
      - periculoſum;
    - Fractura
      - aperta,
      - occulta,
      - imperfecta;
  - mouendi difficultate.

Cauſæ.

- a violentia
  - externa
    - findente,
    - mordente,
    - rumpente,
    - pungente,
    - frangente,
    - obtuſo,
    - acuto,
    - contundente,
    - diſlocante,
    - extendente,
  - interna
    - laxante { membranas, villos, parietes,
  - perfecta,
  - imperfecta,
  - maiori,
  - minori,
  - ἀθρόως,
  - ſucceſſiue facta.

Curatio.

- Fiſſum vniendum
  - ἐπιθέσει
    - repoſitione,
    - deligatione,
    - per { faſcias, ſplenia, ferulas, ſuturam, emplaſtra;
  - ἀποθέσει { ſuſpendendo, deponendo membrum;
  - obſeruatione,
    - defendendo,
    - abſtergendo,
    - conſolidando,
    - externis,
    - internis,
    - diaphoreticis,
    - traumaticis,
    - neruinis,
    - anodynis,
    - vniuerſalibus,
    - ſpecificis.
- Diſlocatum reponendum, vel in acetabulum, vel locum priſtinum,
  - extenſione { manuali, per faſcias, inſtrumenta,
  - reſtitutione { vera, palliatiua,
  - firmando per ſupra dicta.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0037
DFG

Idea Generalis Læsionvm sensvvm.

Tab. IX.

Affectus.

- **Læsiones** ſenſuum, receptio & diiudicatio obiectorum male habens, in
  - externis
    - cœcitas,
    - ſuffuſio,
    - gutta ſerena,
    - viſus debilis,
    - ſtrabiſmus,
    - nyctalopia,
    - δυσηκοΐα,
    - ſurditas,
    - tinnitus aurium,
    - fœtor
      - oris,
      - narium,
      - corporis,
      - inguinum,
      - pedum,
    - odor abolitus,
    - amatities linguæ,
    - torpor,
    - formicatio,
    - ſtupor;
  - internis
    - obliuio,
    - deliria,
    - paraphroſyne,
    - mania,
    - melancholia
      - hypochondriaca,
      - attonita
      - &c.
    - phrenitis,
    - furor vterinus,
    - amor inſanus,
    - rabies contagioſa;
  - vtrisq;
    - vigiliæ,
    - ſomnus p. n.
      - cataphora ſeu coma,
        - ſomnolentum,
        - vigil. vid. Tab. IV.
      - carus,
      - lethargus,
    - ſomnia turbulenta,
    - Noctambuli;

Phænomena.

- cum
  - actione definita
    - læſa,
    - imminuta,
    - deprauata,
  - circumſtantiis variis,
  - diuerſis gradibus,
  - moleſtia,
  - deturpatione,
  - cuiuis propriis accidentibus;
- modo
  - incipiens,
  - perfecta,
  - conſummata,
  - curabilis,
  - incurabilis,
  - eſſentialis,
  - per conſenſum,
  - perpetua,
  - continuata,
  - interpolata,
  - ſymptomatica,
  - comitata;

Cauſæ.

- ab indiſpoſitione non vna
  - ſpirituum in
    - defectu,
    - efferatione,
    - depreſſione,
    - concentratione
    - ligatione,
    - obſcuratione;
  - humorum in
    - quantitate,
    - qualitate,
    - motu,
    - improportione
    - deturpatione,
  - organi quoad
    - fibras,
    - neruos,
    - poros,
    - texturam,
    - obſtructionem,
    - peruerſionem,
    - deſtructionem;

Curatio.

- Tollenda
  - ſpiritus
    - confortando,
    - placando,
    - reuocando,
    - alterando,
    - ſerenando,
      - analepticis,
      - ſedatiuis,
      - excitantibus,
      - internis &
      - externis;
  - humores
    - diſſipando,
    - reſtaurando,
    - demulcendo,
    - condiendo,
      - diaphoreticis,
      - purgantibus,
      - humectantibus,
      - ligantibus,
      - balſamicis &c.
  - organum
    - liberando,
    - reparando,
    - palliando,
    - iuuando,
      - manu,
      - inſtrumentis,
      - medicamentis,
        - generalibus,
        - ſpecificis.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0039
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0040

DFG

Tab. X. Affectus. Phænomena. Cauſæ. Curatio.

Affectus.

Lesiones motus, actus organici partium vel viſcerum
- inuiti vel quaſi expreſſi in
  - conuulſione in
    - antica,
    - poſtica,
    - tetano,
  - ſpaſmo flatulento,
  - epilepſia,
  - motibus conuulſiuis,
  - pauoribus,
  - nictitatione, mictione, alui deiectione — inuoluntaria,
  - priapiſmo,
  - ſatyriaſi,
  - tarantiſmo,
  - oſcitatione,
  - pandiculatione,
  - ſternutatione,
  - ſuffocatione hyſterica,
  - tuſſi,
  - ructibus,
  - ſingultu,
  - fame immodica,
  - palpitatione cordis,
- ceſſantes vel debiles in
  - deglutitione læſa,
  - paralyſi
    - vniuerſali,
    - particulari,
  - aphonia,
  - vertigine,
  - incubo,
  - tremore,
    - capitis,
    - manuum,
    - linguæ,
  - inappetentia,
  - nutatione,
  - impotentia,
  - ſterilitate,
  - mogilalis,
  - blæſitate,
  - balbutie,
  - contractura,
  - atrophia;

Phænomena.

- cum
  - tenſione
    - æquali,
    - inæquali,
    - continua,
    - interpolata,
    - ante,
    - retro,
    - ſurſum,
    - deorſum,
    - leui,
    - ſuperficiaria,
    - fortiſſima;
  - laxatione,
  - vel ſine excretione,
  - ſenſibus
    - integris,
    - ligatis, in epilepſ.
  - dolore,
  - moleſtia,
  - læſione partium
    - affectarũ,
    - conſentientium,
  - euidenti in ſenſus incurſu;
- modo
  - in
    - toto
    - parte,
  - vitio
    - primario,
    - comitato,
    - ſymptomatico,
    - primitiuo,
    - deriuato,
    - per
      - eſſentiam,
      - conſenſum,
    - curabili,
    - incurabili,
  - quoad
    - neruos,
    - membranas,
    - muſculos,
    - poros,
    - articulos,
    - originem,
    - inſertionem;

Cauſæ.

- ab elatere parium vel viſcerum
  - irritato,
  - deſtructo, vel impedito,
  - debili;
- coniuncta
  - occaſione
    - interna,
    - externa,
  - obſtructione,
  - ſubſidentia,
  - diſploſione,
  - inordinatione,
  - repletione,
  - inanitione,
  - oppreſſione,
  - fermento
    - morboſo,
    - vaporoſo,
    - humoroſo;
  - intemperie varia,
  - febri,
  - inflammatione,
  - & aliis, ſuperioribus Tabulis diductis.

Curatio.

Elater
- irritatus placandus
  - inuertentibus,
  - diaphoreticis,
  - lenientibus,
  - demulcentibus,
  - laxantibus,
  - diſſipantibus,
  - refrenantibus,
  - anodynis,
  - debilitantibus,
  - emeticis,
  - purgantibus,
  - internis,
  - externis,
  - propriis &c.
- deſtructus vel impeditus pro virili reſtaurandus
  - roborantibus,
  - excitantibus,
  - reſerantibus,
  - reſoluentibus,
  - neruinis
    - volatilibus,
    - fixis,
    - temperatis;
- debilis confortandus
  - vniuerſalibus,
  - ſpecificis,
  - reſtaurantibus,
  - analepticis,
  - ſpirituoſis,
  - odoriferis,
  - aromaticis,
  - balſamicis,
  - fotibus &c.

FINIS.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0042
DFG

Adam Altorf

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0043
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0044
DFG

f. 38.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1667192248/phys_0045
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1667192248/phys_0046
DFG

TAB. XX.

DE VNGVENTO ET LINIMENTO.

VNGVENTI & LINIMENTI

- **I. INGREDIENTIA**
  - *principalia*
    - *Excipiens* pingue, viſcoſum, ♈ſum
      - *vnguenta vſitata*: alabaſtr. anod. neruin. ſomnif. reſumptiv. popul. pomat. martiat. enulat. ſandal. dialth. pector. roſat. Meſ. refrig. Gal. ſtomach. ſplenet. comitiſſ. de cicut. rubr. potab. nihili, de artanit. alb. camph.
      - *mucilagines*, malu. alth. pſyllii, cydon. fœni græc.
      - *pinguedines*, human. ceruin. anſer. gallin. tax. porci, caſtor. aſc. piſc. viper. ſerpent. vulp. mur. montan. butyr. inſulſ. medull. crur. vitul. } ℥j. ℥ij.
      - *olea*
        - *cocta & expreſſa*, ♏ ſ. & Matth. laurin. hyoſc. amyd. d. & amar. chamæm. cydon. maſtich. nymph. cappar. nardin. menth. nucl. perſic. papau. cannab. formic. M. aneth. anod. M ſtomach. Craton. diacolocynth. pini, ouor. oliu. petr.
        - *♌ta*, iunip. ſpic. piper roſmar. ſalu. ſuccin. aniſ. caru. aneth. ſapon. laterin. carmin. M. l. rhod. roſ. n. m. expr. & ♌t. macis, ♀ fœt. maſtich. ♌t. ♃is, } g
      - *gummata*, *reſinæ*, &c. ✱c. ✝ ſolut. galban. ✝ ſol. ladan. opium, maſtiche, ſtorax liquid. aloe, camphora, mel roſat. balſ. de Peru, Capayba, opobalſ. vitell. ouor. terebinth.
      - *extracta* opii, croc. colocynth. trochiſc. alhand. g. v. vj. ℈ß.
      - *ſucci* expreſſ. (a) & inſpiſſat. (b) limon. lapath. acut. linar. ſcrophul. fabar. ſolan. helen. } (a) ℥iij. ℥ß. ʒvj. ℥j
      - *liquida* tum *aquea* (incoquenda, vt ſucci expreſſi quoque) tum 🜄*uoſa*: 🜄 formic. ✱c. lumbric. ſ. & volat. C.C. ▽ anhaltin. 🜋, vinum, ▽ calc. viv.
      - *emplaſtra*, c. ſ. q. ana vel parte quadrupla olei excipienda, v. g. de meliloto, hyoſc. cicut.
    - *Exceptum*
      - *Pulueres appropriati*
        - *vegetabiles*, v. g. *rad.* irid. Flor. glycyrrh. ſigill. Salom. biſtort. torment. helleb. *flores* malu. aquileg. balauſt. roſar. linar. ſambuc. *fol.* nicot. *ſem.* ſtaphiſagr. it. *aromata* n. m. ſandal. rubr. galang. *ſpec.* diatr. ſandal. } vel in- miſcen- quend
        - *animales*, cineres ♋. pulu. lumbric. cantharid. mum. fel ♉. lepor. inſpiſſ.
        - *minerales* ceruſſa, lithargyr. min. ⚹ præparat. ſacch. & magiſter. ♄, croc. ♂ aſtr. fl. 🜍, ☿ viu. dulc. ○ pumoſ. tutia, coſmet. Clau. &c.
      - ⊖*lia*; ⦶, ⊖ ♀, fulig. lap. medicamentoſ. ☍ fixat. } corr ☿ ...
  - *ſecundaria* ad
    - *conſiſtentiam & corporaturam*, cera, ad ℥j. olei, ʒj. ij. vel q. ſ. ceræ parum ...
    - *penetrationem*, vinum, 🜋, ✝, (quæ tamen diſſlari vel incoqui debent) v. ſ.
    - *odorem, vim & gratiam*, moſch. zibeth. ambra. g. j. ij. iij.
- **II. DIFFERENTIA**, quoad conſiſtentiam, non item virtutem, leuis eſt. Alia: vnguinoſa, balſamica, mellita.
- **III. VSVS**, topicus, paregoricus, emolliendi, roborandi, diſcutiendi, maturandi, detergendi, conſolidandi &c.